

Gemeente Hillegom
T.a.v. college van burgemeester & wethouders
Postbus 32
2180 AA HILLEGOM

Hillegom, 2 juni 2025

Betreft: Zienswijze op de actualisatie Omgevingsvisie Hillegom 2025

Geacht college,

Met deze brief maken wij bezwaar tegen en geven wij onze zienswijze op de actualisatie van de Omgevingsvisie 2025, zoals ter inzage gelegd. Wij waarderen de mogelijkheid om als betrokken organisatie en belanghebbenden te reageren en doen dat hierbij met zorg en onderbouwd.

Onze opmerkingen richten zich met name op het behoud van het buitengebied, de historische waarden, de agrarische functie en de leefbaarheid van Hillegom.

1. Behoud agrarisch karakter en integrale belangenafweging (blz. 11)

Wij hopen van harte dat u de lijn van integrale belangenafweging voortzet, en specifiek de belangen van de agrarische sector blijft steunen. De bollenvelden op eersteklas bollengrond in het Hillegomse buitengebied vormen het fundament van onze eigen identiteit maar bepalen zeker ook de streekidentiteit en onze economie.

2. Vervlechting met herijking ISG en Programma Landelijk Gebied (blz. 13)

Het valt ons op dat de actualisatie sterk voorsorteert op de herijking van de ISG en het nieuwe Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport. Het gebruik van identieke visualisaties en de betrokkenheid van KuiperCompagnons bij beide trajecten versterkt deze indruk. Wij vragen u hier expliciet in te zijn en helder aan te geven welke beleidskeuzes van welk proces afkomstig zijn. Transparantie is essentieel voor draagvlak.

3. Risico op 'Bollenstad' en onevenwichtige verdeling (blz. 29-30)

De visie suggereert dat Hillegom als zoekgebied fungeert voor woningbouw en andere ontwikkelingen die in buurgemeenten zoals bijvoorbeeld Lisse bewust niet plaatsvinden. Lisse heeft dat al duidelijk vastgelegd in haar eigen Omgevingsvisie 2040. Wij verzoeken u met klem te waarborgen dat Hillegom niet eenzijdig wordt belast met opgaven voor de gehele Bollenstreek die ten koste gaan van agrarische grond in Hillegom. Daarmee respecteert u het Pact en Offensief van Teylingen. Bouwen op bollenvelden is hier nadrukkelijk geen wenselijke en duurzame oplossing.

4. Behoud 2.625 ha eerste klas bollengrond (blz. 30 & 118)

Er is sprake van interne tegenstrijdigheid in de visie. Enerzijds wordt het behoud van 2.625 ha eersteklas bollengrond benoemd als harde randvoorwaarde, anderzijds worden nieuwe woningbouwlocaties en wegenprojecten op bollenvelden voorgesteld.

Wij verzoeken u deze discrepantie op te heffen en duidelijk beleid op te nemen waarin deze hectares onaantastbaar zijn en zullen blijven.

De bollensector heeft dus wel eerste prioriteit, maar voorkom dan ook dat het bollenland verloren gaat. Ook u weet dat compensatie van eersteklas bollengrond geen reële optie meer is. Weilanden zijn veelal beschermd en tweedeklas bollengrond is ook niet voldoende beschikbaar.

5. Reservelocatie Pastoorslaan-Zuid (blz. 33)

Wij verzoeken u dringend de term “reservelocatie” te schrappen. Deze locatie heeft nooit een formele status verkregen en de oorspronkelijke woningbouwopgave (1.500 woningen) is inmiddels ruimschoots vervuld. Verdere woningbouw in Hillegom is overbodig, onjuist gemotiveerd en bedreigt cultuurhistorisch waardevol bollengebied. Helaas is de term “reservelocatie” jarenlang oneigenlijk gebruikt, in de stukken blijven staan en daarmee kennelijk ook voor een aantal mensen een “waarheid” geworden.

Onze gemeente Lisse is in de Omgevingsvisie Lisse 2040 wat bouwen op bollenvelden betreft in ieder geval wel erg duidelijk. Lisse heeft in haar omgevingsvisie opgenomen: “de bouw van nieuwe woningen is in het bollengebied niet toegestaan, met uitzondering van zogenaamde Greenport-woningen.”

Lisse schrijft verder in haar Omgevingsvisie: “De grote (boven)regionale woningbouwopgave wordt hoofdzakelijk elders in de regio gerealiseerd, zoals in Lissebroek en na 2030 voor een groot deel in de zuidelijke Duin- en Bollenstreek.” Tevens zullen ook in de Westflank van de Haarlemmermeer vele duizenden woningen gebouwd worden.

Waarom neemt Hillegom de ambitie van niet bouwen op bollenvelden, niet gewoon over?

Kunt uitleggen waarom Lisse duidelijk niet zal bouwen op bollenvelden en Hillegom dat wel als mogelijkheid opneemt. Of zijn er afspraken met elkaar gemaakt over deze bouwmogelijkheden? En wordt Hillegom dan het begin van Bollenstad?

6. Verkeersstructuur en N207 (blz. 41, 60 & 61)

Het doortrekken van de N207 naar de N206, met een aftakking naar het NS-station Hillegom, zal niet bijdragen aan bereikbaarheid en leefbaarheid, maar juist leiden tot meer verkeer, aantasting van bollenvelden, verstedelijking en verhoogde parkeerdruk in het gebied rond het station.

Naar onze overtuiging zal het voorgestelde doortrekken van de N207 geen structurele verbetering opleveren. Integendeel, het risico is groot dat dit zal leiden tot een toename van het verkeer op de reeds drukke N208, waardoor de verkeersdruk op onder andere de Elsbroekerbrug verder zal toenemen.

Dit zal niet alleen de verkeersveiligheid in het dorp verminderen, maar ook de leefbaarheid ernstig onder druk zetten.

Daarnaast is het onaanvaardbaar dat voor deze verbindingsweg en aftakking honderden hectares hoogwaardige eersteklas bollengrond zouden moeten wijken. Deze zandgronden op een afgegraven strandwal zijn van grote agrarische en landschappelijke waarde. Compensatie is feitelijk onmogelijk, gezien het unieke karakter van deze cultuurhistorische gronden.

Daarom verzoeken wij u ook alternatieve ontsluitingen te onderzoeken, zoals bijvoorbeeld een verbinding van de N208 naar de Driemerenweg ter hoogte van de Noordelijke Randweg of de Nieuwe Bennebroekerweg.

Het upgraden bestaande wegen zoals de N444, de weg van Noordwijk naar de A44 langs Voorhout zou een goede optie kunnen zijn. Wanneer deze weg wordt opgewaardeerd ontstaat er samen met de mogelijke nieuwe weg ten noorden van Hillegom een mooie ruit-structuur van wegen rond de Bollenstreek voor de ideale ontsluiting. Voordeel is dat cultuurhistorisch landschap en de bollenvelden ten zuiden van Hillegom intact kunnen blijven. Ten slotte zal deze optie naar verwachting ook veel minder geld kosten.

Bovendien is het van belang te benoemen dat tijdens de recente Keukenhof-periode, waarin bijna 1,5 miljoen bezoekers in een periode van 7,5 week het gebied bezochten, géén verkeersinfarct is ontstaan. Er was sprake van drukte, enkele dagen extremere drukte, maar niet van structurele verkeersproblemen.

Dit roept dan ook de volgende vraag op: Welk probleem probeert men eigenlijk op te lossen met deze verbindingsweg en aftakking naar het station? Of is de aanleg van een weg met aftakking naar het station het eerste begin van een nieuw woongebied?

7. Cultuurhistorie en archeologie (Blz. 55 – 56)

U schrijft: “Wij willen cultuurhistorische elementen en structuren behouden en beter zichtbaar maken. Eigenschappen die bijdragen aan het cultuurhistorisch waardevolle Hillegomse landschap zijn onder andere de verkavelingsrichting, openheid, bebouwingsstructuur en het profiel van kades, wegen, linten en waterlopen.”

U stelt terecht dat er een specifieke zorgplicht geldt voor eenieder die activiteiten onderneemt die invloed hebben op cultureel erfgoed. Deze zorgplicht geldt uiteraard ook voor de gemeente zelf. Daarom mag van de gemeente een voorbeeldrol worden verwacht in het zorgvuldig omgaan met cultuurhistorische elementen binnen de ruimtelijke ordening en het dagelijks beheer van de openbare ruimte. Dit betekent onder meer dat bij ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningverlening de impact op cultuurhistorische structuren expliciet wordt meegewogen.

Wij missen in de actualisatie hoe Hillegom dit gaat oplossen.

Het gebeurt nu nog steeds dat vergunning wordt verleend om zandsloten in het zanderijenlandschap te dempen of te verleggen, of dat stukjes oud duin worden afgegraven ten behoeve van woningbouw. Door deze landschappelijke elementen nog beter te beschermen kan dit voorkomen worden.

Daarnaast willen wij nadrukkelijk aandacht vragen voor het cultuurhistorisch belang van de **Zanderijen** en de **bollenvelden** rond Hillegom. Daarmee bedoelen wij alle gebieden op de afgegraven strandwal tussen Bennebroek en Lisse en tussen de Loosterwegen en de N208. Deze gebieden maken integraal deel uit van het karakteristieke landschap dat Hillegom door de eeuwen heen heeft gevormd. Niet alleen zijn deze landschappen uniek vanwege hun agrarisch gebruik en verkaveling, ze vertegenwoordigen ook een belangrijke sociale en economische geschiedenis van de regio. De kenmerkende structuur van de bollenvelden, de oude slotenpatronen en de openheid van het landschap zijn dragers van deze identiteit en verdienen als zodanig bescherming én erkenning als cultuurhistorisch waardevol gebied.

Ik verzoek u dan ook nadrukkelijk om in het beleid expliciet te benoemen dat ook de Zanderijen en de bollenvelden cultuurhistorische waarde bezitten en dat de gemeente hierbij eveneens de specifieke zorgplicht in acht dient te nemen. Dit draagt bij aan een consistent en verantwoord beleid, waarin ook de grotere landschappelijke structuren als dragers van cultureel erfgoed worden erkend en behouden voor toekomstige generaties.

Daarom is het nodig de bollengronden in de Omgevingsvisie op te nemen als beschermd gebied en vast te leggen dat deze in ieder geval tot 2050 NIET bebouwd zullen worden. Onze buurgemeente Lisse heeft dat wel vastgelegd in de Omgevingsvisie.

Hillegom heeft nog steeds weinig gemeentelijke monumenten en panden die op een andere manier worden beschermd, vergeleken met andere gemeenten in de Duin- en Bollenstreek. Daarom heeft de Werkgroep Cultuurhistorische Waardenkaart Hillegom, die was ingesteld door de Erfgoedcommissie Hillegom, al eind 2022 een groot aantal panden (o.a. bollenschuren, bollenvilla's en kwekerswoningen) voorgedragen als potentieel gemeentelijk monument of beeldbepalend pand. De Stichting Vrienden van Oud Hillegom heeft een groot aandeel gehad in het werk van deze werkgroep.

Een selectie van de gebouwen met een hoge waarde is inmiddels extern onderzocht. Het wachten is nu op verdere stappen en daadwerkelijke bescherming van deze panden. De ambitie om meer gebouwen te beschermen ontbreekt echter in de Omgevingsvisie.

Wij missen in de Omgevingsvisie ook de ambitie om een aantal gebieden te gaan beschermen als beschermd landschap of beschermd dorpsgezichten. In hetzelfde rapport uit 2022 zijn vier gebieden voorgesteld als beschermd dorpsgezicht: de Hillegommerbeek en omgeving, het Lokhorsterduin, Kwekerij Veelzorg en omgeving en het gebied bij de kruising Beeklaan-Leidsevaart. Wij wachten nog altijd op een reactie van de gemeente op deze voorstellen, maar hebben begrepen dat in elk geval het gebied Hillegommerbeek-Veenenburg van hoge cultuurhistorische waarde wordt geacht en dat er een grote kans is dat dit gebied inderdaad wordt aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Hierop zou in de Omgevingsvisie geanticipeerd moeten worden, maar bescherming van de Hillegommerbeek en omgeving komt in de Omgevingsvisie niet aan de orde. Een gemiste kans.

8. Verbindingsweg en aftakking naar station (blz. 61)

Uit de Omgevingsvisie blijkt dat de gemeente het NS-station beter wil benutten als ov-knooppunt, onder andere door het uitbreiden van de voorzieningen op en rond het station.

Het streven is het NS-station te ontwikkelen tot een mobiliteithub. Dit zal ongetwijfeld gepaard gaan met een betere bereikbaarheid en meer parkeervoorzieningen rond het station. Wij waarschuwen ervoor dat dit kan leiden tot verdere verstedelijking van de nu nog landelijke en agrarische omgeving van het station.

Ook een mogelijke aftakking van een weg ten zuiden van Hillegom naar het NS-station van Hillegom zal vele negatieve gevolgen hebben. De lokale infrastructuur rondom het station is niet berekend op een grote toename van gemotoriseerd verkeer.

De verwachte extra parkeerdruk zal de leefbaarheid van de omliggende woonwijken aantasten en staat haaks op het beleid om woonstraten en schoolomgevingen autoluw of autovrij te maken.

Onbetaald parkeren zal leiden tot lang-parkeren, voorbeeld in Sassenheim actueel. Waar ruimte te vinden voor uitbreiding fietsenstalling? Hoe gaat u overlast van auto's en pendelbussen in de omgeving van het station voorkomen? Welke garanties kunt u de omwonenden geven dat de leefbaarheid minimaal gelijk zal blijven?

9. 'Eerlijk Hillegom' (blz. 49)

Eerlijkheid veronderstelt volledige transparantie over de ambities. Uit recente participatie (zoals bij de herijking van de ISG) blijkt dat het merendeel van de bewoners zich verzet tegen bouwen op bollenvelden. Men is zelfs voor behoud van de bollenteelt. Deze geluiden moeten serieus worden meegenomen in verdere besluitvorming.

10. Gezondheid en leefomgeving (blz. 51)

De ambitie van een gezonde leefomgeving staat haaks op plannen die verkeersdruk en bebouwing in het buitengebied verhogen. Behoud van bollenvelden en beperken van verkeersstromen zijn essentieel voor luchtkwaliteit, biodiversiteit en leefbaarheid.

Hillegom stimuleert een breed spectrum aan activiteiten voor schone energie maar geeft hierin geen beperkingen aan. Kunt u dan ook garanderen dat er geen bollengrond gebruikt zal worden voor zogenaamde zonne-akkers en geen windmolens in het buitengebied.

11. Energie en klimaat (blz. 58)

Uit onderzoek naar de mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie in Holland Rijnland ('Gebiedstrategie Duurzame Energie Holland

Rijnland', november 2016) blijkt dat alles op alles moet worden gezet om voldoende duurzame energie op te kunnen wekken, willen we aan onze energie- en klimaatdoelstellingen kunnen voldoen: Hillegom energie- en klimaatneutraal in 2050.

Het energieakkoord Holland Rijnland streeft ernaar dat 80% van de regionale energiebehoefte in de eigen regio duurzaam wordt opgewekt en 20% van buiten de regio komt.

U geeft hier niet waar de grenzen liggen, op welke wijze u deze doelen zou willen behalen.

12. Karakter, duurzame bloementuin (blz. 71)

U schrijft: “De open bollenvelden vormen in het voorjaar een prachtige bloementuin die vele toeristen uit binnen- en buitenland trekt. Oude bollenschuren zijn waardevolle cultuurhistorische elementen in dit unieke landschap. Het gebied herbergt bovendien specifieke natuurwaarden, waaronder verschillende soorten ‘bollenvogels’ zoals de patrijs en gele kwikstaart, maar ook bijen en andere insecten.

Het bollengebied is als onderdeel van de Greenport Duin- & Bollenstreek van grote economische waarde voor Nederland. Bedrijven uit deze regio verzorgen bijna twee-derde van de mondiale handel en export van bloembollen. Behalve de wereldberoemde bollenteelt vindt hier ook teelt van bloemen, knollen en vaste planten plaats.”

Ook hier geeft u wel een bevestiging dat cultuurhistorische elementen voor u belangrijk zijn. Wij vragen ons oprecht af welke middelen u gaat gebruiken om dit te handhaven? Hoe gaat u er voor zorgen dat historische panden, bollenschuren en andere objecten van cultuurhistorische waarde kunnen en zullen blijven bestaan in Hillegom? (zie ook punt 7 van onze zienswijze)

En ziet u de bollenvelden, ook van historische waarde? Op blz. 55 schrijft u nog “Wij willen cultuurhistorische elementen en structuren behouden en beter zichtbaar maken.”

Hoe moeten dit dan zien in verhouding tot wat u schrijft over de “reservelocatie Pastoorsslaan (blz. 33).

13. Duurzame bloementuin, koers (blz. 72)

De gemeente faciliteert de schaalvergroting, intensivering en herstructurering die noodzakelijk zijn voor een rendabele bedrijfsvoering indien per saldo kwaliteitsverbetering optreedt door bijdrage te leveren

aan:

- een 100% emissieloze en residuvrije teelt met een duurzaam bodemgebruik;
- landschappelijke kwaliteitsverbetering met behoud of versterking van de gebiedskarakteristieken, waaronder (de beleving/ zichtbaarheid van) cultuurhistorische elementen, openheid en structuren;
- het realiseren van een robuust klimaatbestendig watersysteem;
- het verhogen van de karakteristieke natuurwaarden;
- het bollentoerisme;
- energiebesparing en/of de opwekking van duurzame

Hier kunnen we elkaar vinden, ook wij vinden bovengenoemde punten van belang. Wij zullen ook de bollensector aanspreken op hun gedrag en streven naar een emissieloze en residuvrije teelt.

Ook vinden wij het mooi om te lezen dat ook u de bollensector wil helpen bij de bedrijfsvoering en schaalvergroting, intensivering en herstructurering wil faciliteren.

Daarom vragen we ons af : Is bovenstaande uit te leggen wanneer u blijft spreken over een “reservelocatie Pastoorslaan”.

14. Historisch hart, karakter (Blz. 81)

Het centrum van Hillegom is het historische hart van onze gemeente. Pas in de afgelopen eeuw zijn de omliggende woonwijken en bedrijventerreinen ontwikkeld. De waardevolle oude gebouwen, parken en structuren in het centrum vormen van oudsher een belangrijke ontmoetingsplek waar de Hillegommers samenkomen. Die functie is mede door de historische uitstraling ook nu nog van belang en we willen deze verder versterken.

Het historische karakter maakt het centrum tot een aantrekkelijk woon-, winkel- en horecagebied. Niet voor niets zijn het Kerkplein en de omgeving Sixlaan-Mariastraat aangewezen als beschermd dorpsgezicht.

In uw beleid wordt de **specifieke zorgplicht** voor cultureel erfgoed genoemd, die geldt ongeacht de mate van bescherming. Daarbij stellen we u graag de volgende vraag:

Hoe wil de gemeente invulling geven aan deze zorgplicht, zowel voor het historisch centrum als voor het omliggende landschap, waaronder de Zanderijen en bollenvelden?

En op welke manier worden deze gebieden concreet betrokken bij het erfgoedbeleid en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen? (zie ook punt 7 van onze zienswijze)

Het verzoek u om deze vraag in uw verdere beleidsontwikkeling expliciet te beantwoorden en de cultuurhistorische waarde van het buitengebied – in aanvulling op het centrum – structureel mee te nemen in visie, besluitvorming en uitvoering.

15. Duurzame energie en besparingen (Blz. 83)

We stimuleren het verduurzamen van het centrum en innovatieve toepassingen. Ook bij het opwekken van duurzame energie houden we rekening met de cultuurhistorische waarde van het centrum.

Vragen : Hoe wordt geborgd dat duurzame ingrepen – zoals energieopwekking, zonnepanelen of isolatie van gebouwen – daadwerkelijk worden afgestemd op het cultuurhistorische karakter van het centrum?

Op welke wijze betreft de gemeente ook het buitengebied – zoals de Zanderijen en bollenvelden – bij de borging van cultuurhistorische waarden in relatie tot verduurzaming en energieopwekking?

16. Draka-terrein en bedrijventerreinontwikkeling (blz. 84 & 93)

Wij vragen ons af waarom het Draka-terrein niet is meegenomen in de actualisatie, terwijl herontwikkeling al langere tijd onderwerp van gesprek is. Herontwikkeling tot woningbouw van dit terrein in het centrum van Hillegom maakt overwegingen tot bouwen op bollenvelden nog meer niet nodig.

Compensatie of uitruil van het Draka bedrijventerrein kan en zal elders gevonden moeten worden in overleg met Holland-Rijnland en de Provincie.

Bedrijventerreinen met milieucategorie 4.3 horen niet in een woongebied thuis, eerder op een Maasvlakte.

17. Juridisch kader buitengebied (blz. 115)

Wij maken ons zorgen dat het buitengebied de facto 'vogelvrij' wordt verklaard door de opzet van het omgevingsplan. Wij vragen om duidelijke waarborgen dat bollenland niet herbestemd kan worden zonder integrale toetsing en participatie.

18. Democratische legitimatie (blz. 118)

Wij vragen of de gemeenteraad destijds formeel heeft ingestemd met de Omgevingsvisie 2016. Dit is van belang voor de status en borging van besluiten die daaruit voortkomen.

Op blz. 107 schrijft u: "In de geest van de Omgevingswet moet de omgevingsvisie 'elke dag vers' gehouden worden. Het college rapporteert halfjaarlijks aan de gemeenteraad over de ontwikkelingen. Dit kan ertoe leiden, dat de raad wordt voorgesteld om de omgevingsvisie op onderdelen aan te passen." Daarop zou ik u willen verzoeken deze actualisatie ook aan de Raad voor te leggen en aan te passen met instemming van de Raad.

Tot slot

Wij pleiten ervoor dat de gemeente Hillegom haar identiteit als meest noordelijke plaats van de Bollenstreek, als bloembollendorp, haar open landschap, en haar unieke cultuurhistorische waarde beschermt tegen versnippering en verstedelijking.

Kunt u garanderen dat de Bollenstreek zal blijven beginnen bij Hillegom en niet pas bij de Hyacintenlaan?

De toekomst van Hillegom is niet gebaat bij meer asfalt of stedelijke functies, maar bij zorgvuldig beleid, agrarische ondersteuning en behoud van het buitengebied.

Wij danken u voor de gelegenheid tot het indienen van deze zienswijze en zien uw schriftelijke reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Stichting Vrienden van Oud Hillegom

WM (Wilbert) Koops
Voorzitter